

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 19.7.2005
KOM(2005)323 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

**Ochrana finančných záujmov Spoločenstiev - boj proti podvodom -
výročná správa za rok 2004**

(SEK(2005)973)

(SEK(2005)974)

OBSAH

Úvod	3
1. Hlavné udalosti roka 2004	4
1.1. Návrh reformy Európskeho úradu pre boj proti podvodom.....	4
1.2. Pristúpenie 10 nových členských štátov	4
1.3. Dohoda o spolupráci so Švajčiarskou konfederáciou	5
1.4. Pašeráctvo cigariet	6
1.5. Dohoda s Philip Morris International.....	6
1.6. Ústavná zmluva a návrh na vytvorenie Európskej prokuratúry	6
2. Výsledky boja proti podvodom: štatistické analýzy a nové opatrenia prijaté komisiou a členskými štátmi.....	7
2.1. Podvody a iné nezrovnalosti oznámené členskými štátmi na základe odvetvových nariadení.....	7
2.2. Oznamovanie výsledkov boja proti podvodom: informovanie verejnosti	11
2.3. Opatrenia členských štátov	12
2.4. Opatrenia Komisie	15
3. Spolupráca v poľnohospodárskej a colnej oblasti.....	16
3.1. Výsledky analýzy príspevkov členských štátov.....	17
3.2. Opatrenia Komisie prijaté v roku 2004	19
4. Vymáhanie nesprávne vyplatených súm.....	20
4.1. Tradičné vlastné zdroje	20
4.2. Priame výdavky.....	21
4.3. Poľnohospodárstvo.....	24
4.4. Štrukturálne fondy.....	25

ÚVOD

Ochrana finančných záujmov Spoločenstva a boj proti podvodom je oblasť, za ktorú spoločne zodpovedajú Spoločenstvo a členské štáty. V spolupráci s členskými štátmi Komisia každoročne vypracuje na základe článku 280 Zmluvy o ES správu, v ktorej uvedie novoprijaté opatrenia na plnenie záväzkov týkajúcich sa tejto oblasti. Táto správa je určená Európskemu parlamentu a Rade a je uverejnená.

V záujme väčšej prehľadnosti správy sa v tomto roku opatrenia Spoločenstva a vnútroštátne opatrenia opisujú v rámci jednotlivých tém súbežne (a teda nie v dvoch samostatných častiach, ako v minulosti). Nový spôsob prezentácie opatrení má poskytnúť globálnejšiu predstavu o oblasti, v ktorej sa právomoci jednotlivých subjektov dopĺňajú.

Prvý bod správy obsahuje **udalosti roka 2004**, ktoré sú **najdôležitejšie** z hľadiska ochrany finančných záujmov Spoločenstva: návrh reformy Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF), pridruženie desiatich nových členských štátov, podpísanie Dohody o spolupráci so Švajčiarskou konfederáciou, boj proti pašovaniu cigariet, dohoda s výrobcom cigariet Philip Morris International v oblasti boja proti podvodom a podpísanie Zmluvy o Ústave.

Druhý bod zhrňuje jednak **výsledky štatistík** za jednotlivé štáty, ktoré sa týkajú **nezrovnalostí oznámených** na základe odvetvových nariadení a opatrenia prijaté týmito členskými štátmi v roku 2004, a jednak priebežný výsledok plnenia akčného plánu 2004 - 2005 za Komisiu a opis krokov na zvýšenie účinnosti OLAF. Osobitná časť tohto bodu sa zaoberá otázkou zabezpečovania informovanosti verejnosti o oblasti boja proti podvodom.

Tretí bod sa venuje implementácii nariadenia o **vzájomnej pomoci pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach**¹. So zreteľom na kompetencie veľkého množstva orgánov rôzneho druhu, ktoré pôsobia na rôznych úrovniach je spolupráca základným predpokladom zabezpečenia účinnej ochrany finančných záujmov. V tomto roku si Komisia a členské štáty zvolili vzájomnú pomoc medzi týmito orgánmi za jednu z hlavných tém dotazníka, slúžiacemu ako základ pre vnútroštátne príspevky.

Posledný bod opisuje prijaté opatrenia na **zlepšenie vymáhania** nečerpaných alebo neoprávnene vyplatených súm. Škody, ktoré európskemu rozpočtu spôsobili podvody a iné nezrovnalosti, je totiž možné nahradiť jediným spôsobom, a to zabezpečením organizovanej priebežnej finančnej kontroly.

Správa poskytuje iba súhrn a celkový prehľad opatrení prijatých 25 členskými štátmi a výsledkov, ktoré tieto štáty dosiahli. Komisia zároveň uverejňuje dva pracovné dokumenty² - prvý dokument obsahuje zoznam príspevkov členských štátov a druhý štatistiky, ktoré čitateľovi poskytujú doplnujúce informácie.

---

¹ Nariadenie (ES) č. 515/97.

² „Zoznam opatrení prijatých členskými štátmi“ a „Štatistická analýza nezrovnalostí“.

1. HLAVNÉ UDALOSTI ROKA 2004

1.1. Návrh reformy Európskeho úradu pre boj proti podvodom

Predseda Prodi vo svojom prejave prednesenom v Európskom parlamente 18. novembra 2003 vyvodil určité ponaučenie z prípadu „Eurostat“, ktorý sa týka komunikačných tokov a jasnosti pravidiel, ktorými sa riadi operačná činnosť OLAF-u. Kódex správania³, ktorý spoločne vypracovali Komisia a OLAF v júli 2003, mal za cieľ zlepšiť výmenu informácií o vyšetrovaníach prebiehajúcich v rámci Komisie.

Na základe toho Komisia schválila vo februári 2004 návrh, ktorým sa stanovujú jasné pravidlá výmeny informácií medzi OLAF-om a inštitúciami, orgánmi a organizáciami Spoločenstva a umožňujú OLAF-u zamerať sa na operačné priority a urýchliť svoje vyšetovania tak, aby sa posilnila ich efektivita. Jednotlivé návrhy majú jasnejšie špecifikovať pravidlá týkajúce sa začatia, uzavretia a predĺženia vyšetovania a posilniť záruky ochrany a úlohu dozorného výboru. V súčasnosti prebieha legislatívne konanie⁴.

Komisia 26. októbra 2004 uverejnila doplňujúce hodnotenie činností OLAF-u⁵, ktoré obsahuje najmä kvantitatívnu analýzu. Niektoré číselné údaje z tejto správy sú uvedené v bode 2.4.2.

1.2. Pristúpenie 10 nových členských štátov

Vďaka predvstupovým fondom a úplne decentralizovanému riadeniu fondov SAPARD a ISPA boli pristupujúce krajiny dobre pripravené na prevzatie plnej finančnej zodpovednosti za správne využívanie finančných prostriedkov Spoločenstva. Ku dňu pristúpenia bol zavedený rozšírený systém decentralizovaného využívania (EDIS).

Všetky nové členské štáty zriadili centrálné orgány pre boj proti podvodom (AFCOS). AFCOS vytvárajú štruktúru s cieľom pomáhať členským štátom oboznamovať sa s úlohami, ktoré musia plniť v oblasti predchádzania a potlačania podvodov. Majú dva hlavné ciele: koordinovať vo svojich štátoch všetky legislatívne, administratívne a operačné záväzky týkajúce sa ochrany finančných záujmov Spoločenstiev a zaručiť operatívnu spoluprácu a komunikáciu s Komisiou (OLAF) a ostatnými členskými štátmi.

Na základe programu PHARE viacerým krajinám⁶ bola udelená pomoc na vytvorenie štruktúr, komunikačných prostriedkov a databáz a na rozvoj operatívneho know how. Komisia (OLAF) zorganizovala semináre, školenia a stáže, aby zabezpečila, že AFCOS prijímú profesionálny prístup. Vo väčšine nových členských štátov sú AFCOS oddelením alebo orgánom ministerstva financií. V ostatných členských štátoch sú súčasťou ministerstva spravodlivosti (Česká republika a

---

³ SEK(2003)871.

⁴ KOM(2004)103 a 104: návrhy na zmenu a doplnenie nariadenia (ES) č. 1073 a 1074/1999.

⁵ SEK(2004)1370.

⁶ PH/2002/1412.

Cyprus) alebo ministerstva vnútra (Litva); na Slovensku je tento orgán súčasťou Úradu vlády.

Vo väčšine nových členských štátov sú AFCOS poverené realizáciou a/alebo koordináciou vyšetrovaní podvodov. V Slovinsku je tento orgán zodpovedný iba za preskúmanie primeranosti a účinnosti inšpekčných systémov. Právomoci AFCOS v oblasti kontroly vyšetrovacích metód používaných ostatnými inštitúciami sú obmedzené. Také právomoci má iba poľský AFCOS a na Malte bol vytvorený špeciálny koordinačný výbor na kontrolu metód používaných inými subjektami.

Vo všetkých členských štátoch AFCOS zodpovedajú za zhromažďovanie informácií o nezrovnalostiach súvisiacich s výdavkami a za oznamovanie týchto informácií Komisii podľa právnych predpisov Spoločenstva. Bližšie informácie o AFCOS v nových členských štátoch sa nachádzajú v pracovnom dokumente uverejnenom spolu s touto správou⁷.

1.3. Dohoda o spolupráci so Švajčiarskou konfederáciou

Európske spoločenstvo a jeho členské štáty uzavreli v októbri 2004⁸ so Švajčiarskou konfederáciou dohodu o boji proti podvodom a akejkoľvek nezákonnej činnosti poškodzujúcej ich finančné záujmy. Dohoda, ktorá je výsledkom dlhých rokovaní, je v súčasnosti v štádiu ratifikácie.

Touto dohodou sa strany zaväzujú, že si budú v plnom rozsahu poskytovať pomoc v súdnej a administratívnej oblasti týkajúcu sa prípadov podvodov a iných nezákonných činností vrátane porušení colných predpisov a predpisov o nepriamych daniach v rámci výmen tovarov a služieb. Spolupráca v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí sa výrazne zlepšila a bude sa zameriavať hlavne na závažné prípady podvodov a pašovania.

Vďaka ustanoveniam uvedenej dohody sa pravidlá spolupráce medzi zmluvnými stranami v oblasti ochrany ich finančných záujmov veľmi približujú k *acquis communautaire*. Administratívna spolupráca sa bude opierať o ustanovenia Dohovoru o vzájomnej pomoci a spolupráci medzi colnými správami (Neapolský dohovor II⁹). Mechanizmy súdnej spolupráce budú podobné tým, ktoré sa uvádzajú v Dohovore o vzájomnej súdnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie a v dodatkovom protokole k tomuto dohovoru¹⁰. Súdna spolupráca v oblasti donucovacích opatrení (prehliadky a exekúcie) sa bude riadiť pravidlom obojstrannej trestnosti ustanoveným a sformulovaným tak, ako v dohovore o vykonávaní Schengenskej dohody¹¹. Ustanovenia týkajúce sa boja proti praniu špinavých peňazí vychádzajú aj z *acquis communautaire* v tejto oblasti¹².

---

⁷ SEK(2005)973.

⁸ KOM(2004)559 konečné znenie a 2004/0187 (CNS), ktorého uverejnenie v Úradnom vestníku sa pripravuje.

⁹ Akt Rady z 18. decembra 1997, Ú. v. ES C 24, 23.1.1998, s.1.

¹⁰ Dohovor z 29. mája 2000, Ú. v. ES C 197, 12.7.2000 a dodatkový protokol zo 16. októbra 2001, Ú. v. ES C 326, 21.11.2001.

¹¹ Dohovor o vykonávaní Schengenskej dohody, Ú. v. ES L 239, 22.9.2000. Ak bude v budúcnosti potrebné vypustiť zo Schengenskej dohody pravidlo obojstrannej trestnosti, ktoré platí pre dožiadania

Komisia verí, že podobné dohody bude v budúcnosti možné uzatvárať s tretími krajinami.

1.4. Pašeráctvo cigariet

Spoločenstvo už niekoľko rokov rázne bojuje proti pašeráctvu cigariet, ktoré spôsobuje značnú stratu európskemu rozpočtu a rozpočtu členských štátov. V rokoch 2000 a 2001 Komisia a desať členských štátov¹³ podali na súdy v New Yorku občianskoprávnu žalobu na výrobcov cigariet RJ Reynolds a *alia* vo veci účasti na pašovaní cigariet a praní špinavých peňazí a domáhali sa výslovne nariaďujúcich opatrení na zabránenie pašeráctvu v budúcnosti.

1.5. Dohoda s Philip Morris International

Komisia a desať uvedených štátov 9. júla 2004 oznámili uzavretie dohody s výrobcom cigariet Philip Morris International (PMI), ktorou sa ustanovuje účinný systém boja proti pašovaniu a falšovaniu cigariet a ukončujú sa spory medzi stranami v tejto oblasti. Na základe tejto dohody bude PMI spolupracovať v rámci boja proti pašovaniu a falšovaniu cigariet s útvarmi Komisie a najmä s OLAF-om a súdnymi orgánmi členských štátov. Z tohto hľadiska dohoda obsahuje aj finančné ustanovenia, na základe ktorých PMI uhradí v priebehu 12 rokov sumu blížiacu sa 1,25 miliárdam dolárov. Strany dúfajú, že dohoda poslúži ako príklad na uzatváranie dohôd s ďalšími spoločnosťami.

1.6. Ústavná zmluva a návrh na vytvorenie Európskej prokuratúry

Nadnárodný charakter podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Spoločenstva a existencia organizovaného zločinu si vyžadujú, aby vnútroštátne policajné a súdne orgány prekonalí doterajšiu uzavretosť a navzájom spolupracovali na úrovni Európy. Napriek množstvu dohôd uzavretých na tento účel je i naďalej hlavnou prekážkou účinného potlačania podvodov rozdrobenosť európskeho trestno-právneho priestoru. V roku 2001 bola prijatá zelená kniha¹⁴ určená na rozšírenie diskusie. Konvent o budúcnosti Európy¹⁵ vložil do návrhu Zmluvy ustanovenie, ktoré umožňuje vytvoriť Európsku prokuratúru.

Aj Zmluva o Ústave pre Európu ustanovuje vo svojom článku III-274, že s cieľom bojovať proti trestným činom, ktoré spôsobujú ujmu finančným záujmom Únie, môže byť európskym zákonom Rady z Eurojustu vytvorená Európska prokuratúra. Rada sa uznáva jednomyselne po získaní súhlasu Európskeho parlamentu. Európska

---

právnej pomoci na účely prehliadky a zhabania, budú sa na oblasti upravené dohodou o spolupráci, s výnimkou oblasti priameho zdaňovania, v plnom rozsahu uplatňovať nové pravidlá.

¹² Najmä smernica 91/308/EHS zmenená a doplnená smernicou 2001/97/ES (Ú. v. ES L 344, 28.12.2001). Druhý protokol k Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES C 222, 19.7.1997).

¹³ Belgicko, Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Holandsko, Portugalsko a Fínsko.

¹⁴ Zelená kniha o trestno-právnej ochrane finančných záujmov Spoločenstva a o vytvorení funkcie európskeho prokurátora, KOM(2001)715.

¹⁵ Konvent o budúcnosti Únie na čele s jeho predsedom V. Giscard d'Estaingom bol usporiadaný v nadväznosti na deklaráciu z Laekenu o budúcnosti Európskej únie s cieľom zvážiť možnosť prehĺbenia reformy európskych inštitúcií.

prokuratúra je zodpovedná za vyšetrovanie a trestné stíhanie páchatel'ov a spolupáchatel'ov trestných činov, ktoré spôsobujú ujmu finančným záujmom Únie, a za podanie žaloby. Rada, ktorá sa uznáva jednomyselne, môže po získaní súhlasu Parlamentu a po porade s Komisiou prijať európske rozhodnutie s cieľom rozšíriť právomoci Európskej prokuratúry na boj proti závažnej trestnej činnosti, ktorá má cezhraničný rozmer.

V máji 2005¹⁶ Komisia oznámila vo svojom návrhu pre Haagsky program, že v kontexte európskej súdnej spolupráce a Eurojustu zabezpečuje monitorovanie predbežných prác a možností poskytovaných Ústavou, ktoré sa týkajú zlepšenia ochrany finančných záujmov Únie.

Čo sa týka boja proti podvodom vo všeobecnosti, Ústava zachováva vo svojom článku III-415 súčasné znenie Zmluvy o ES. Vypustenie časti textu¹⁷ však Únii umožní vybaviť sa právnymi nástrojmi v trestných veciach, ktoré sú potrebné na ochranu jej finančných záujmov.

2. VÝSLEDKY BOJA PROTI PODVODOM: ŠTATISTICKÉ ANALÝZY A NOVÉ OPATRENIA PRIJATÉ KOMISIOU A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

2.1. Podvody a iné nezrovnalosti oznámené členskými štátmi na základe odvetvových nariadení

Legislatíva Spoločenstva ukladá členským štátom povinnosť oznamovať podvody a iné nezrovnalosti, ktoré poškodzujú finančné záujmy Spoločenstva vo všetkých oblastiach jeho činnosti¹⁸. Rovnakú povinnosť majú aj krajiny, ktoré sú príjemcami pomoci z predvstupových fondov. Dokument vypracovaný útvarmi Komisie, ktorý bol uverejnený súčasne s touto správou, obsahuje hĺbkovú analýzu štatistík získaných na základe týchto oznámení¹⁹. V tabuľke sú znázornené počty nezrovnalostí oznámených v roku 2004 spolu s príslušnými sumami podľa jednotlivých sektorov.

---

¹⁶ KOM(2005)184.

¹⁷ Vypúšťa sa posledná časť odseku 4, ktorá stanovuje, že „opatrenia proti podvodom a opatrenia na predchádzanie podvodom poškodzujúcich finančné záujmy Únie sa netýkajú ani uplatňovania vnútroštátneho trestného práva, ani správy súdnictva v členských štátoch“.

¹⁸ Pozri konkrétne článok 3 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 595/91 zo 4. marca 1991 (Ú. v. ES L 67, 14.3.1991), nariadenie Komisie (ES) č. 1681/94 z 11. júla 1994 (Ú. v. ES L 178, 12.7.1994) a nariadenie Komisie (ES) č. 1831/94 z 26. júla 1994 (Ú. v. ES L 191, 27.7.94) v otázke výdavkov, a článok 6 ods. 5 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000 (Ú. v. ES L 130, 31.5.2000) v otázke tradičných vlastných zdrojov.

¹⁹ SEK(2005)974.

Tabuľka 2.1. – Počet nezrovnalostí a sumy

SPOLU V ROKU 2004		
Oblasť	Počet oznámených nezrovnalostí	Celková suma (sumy v 1.000 eur)
Vlastné zdroje	2 735	205 692
Záručná sekcia EPUZF	3 401	82 064
Štrukturálne fondy a kohézny fond	3 327	694 535
Spolu	9 463	982 291

Vo všeobecnosti má počet nezrovnalostí oznámených v roku 2004 vzostupnú tendenciu. Odhadovaný finančný dosah nezrovnalostí, naopak, klesá vo všetkých oblastiach okrem oblasti štrukturálnych akcií; v priemere predstavuje okolo 0,19 % v prípade poľnohospodárskych výdavkov, 1,5 % v prípade vlastných zdrojov a 2 % v prípade štrukturálnych akcií (vrátane kohézneho fondu). Treba však rozlišovať medzi podvodom a nezrovnalosťou. Podvod sa definuje ako nezrovnalosť spáchaná úmyselne, ktorú môže za takúto kvalifikovať iba sudca²⁰. Je trestným činom. V oblasti poľnohospodárskych výdavkov predstavujú podozrenia z podvodu okolo 11 % oznámených nezrovnalostí. Čo sa týka štrukturálnych fondov, o podvod ide v prípade asi 20 % nezrovnalostí.

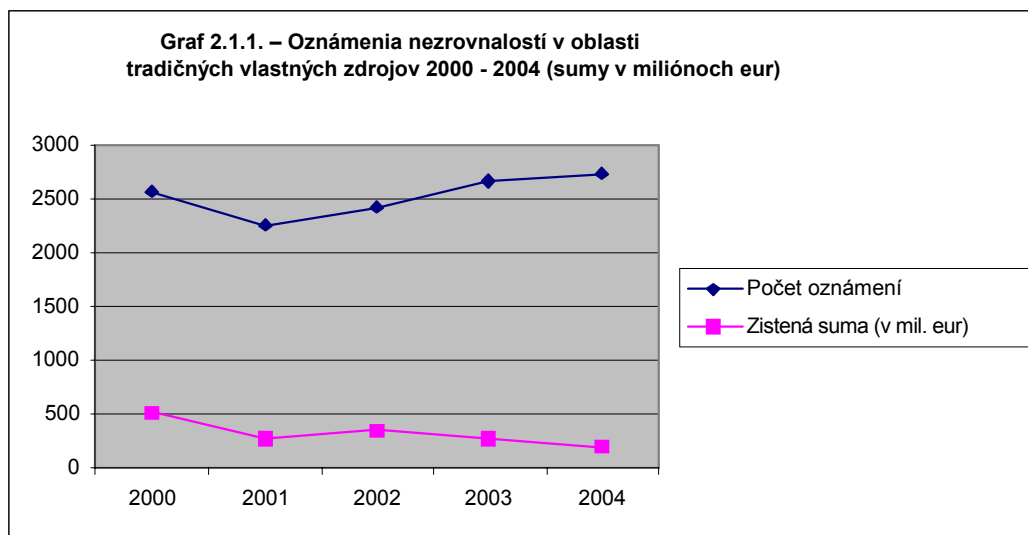
2.1.1. Tradičné vlastné zdroje

Počet oznámených prípadov v tejto oblasti (2 735 za rok 2004) stále stúpa na rozdiel od celkovej sumy podvodov (205,7 milióna eur), ktorá od roku 2002 klesá a zodpovedá asi 1,5 % celkovej sumy akumulovaných vlastných zdrojov (12 307²¹ miliónov eur v roku 2004). V roku 2004 sa nezrovnalosti vzťahovali najmä na cigarety, televízory a cukor.

²⁰ Pozri definíciu v článku 1 Dohovoru o ochrane finančných záujmov Spoločenstva z 26. júla 1995 (Ú. v. ES C 316, 27.11.1995), ktorý nadobudol platnosť 17. októbra 2002.

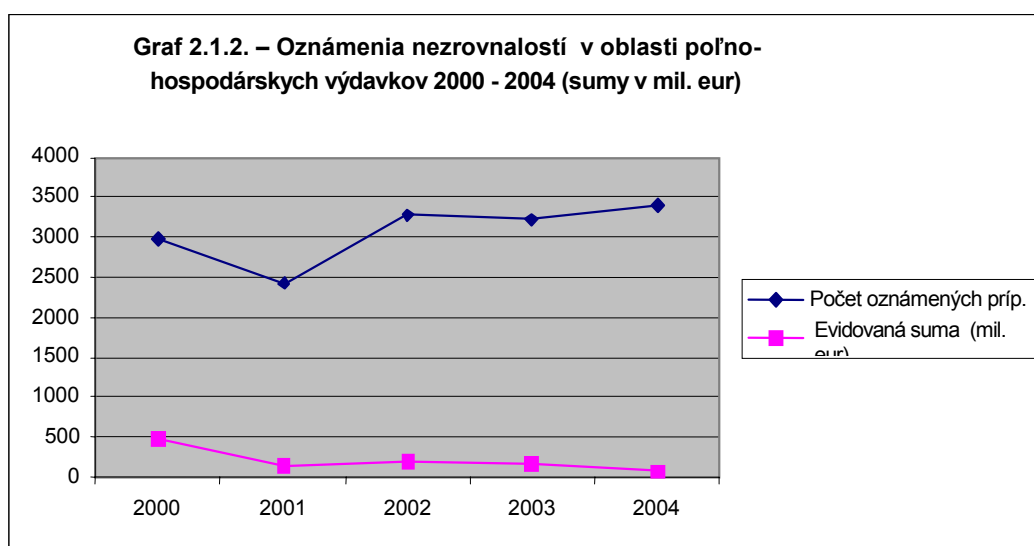
²¹ Táto suma zodpovedá colným dlhom členských štátov vykázaným v roku 2004 v „účtovníctve A“, teda dlhom splateným a/alebo zaručeným. Sumy, na ktoré sa vzťahujú colné dlhy a ktoré neboli ani splatené, ani zaručené (alebo boli zaručené, ale sú sporné), sú vykázané v „účtovníctve B“; do tohto čísla nie sú zahrnuté. Sumy uvedené v oznámeniach ako sumy spojené s nezrovnalosťami sa vykazujú v účtovníctve A a B.

2.1.2. Poľnohospodárske výdavky (EPUZF – záručná sekcia)

V roku 2004 sa počet oznámených nezrovnalostí mierne zvýšil oproti predchádzajúcim rokom (3 401 prípadov). Finančný dosah oznámených nezrovnalostí, naopak, klesol (82 miliónov eur) a zodpovedá asi 0,19 % celkovej sumy stimulačných úverov z EPUZF – Záručná sekcia (42 935 miliónov eur za rok 2004, čo znamená zjavné zlepšenie oproti údajom z predchádzajúcich rokov).

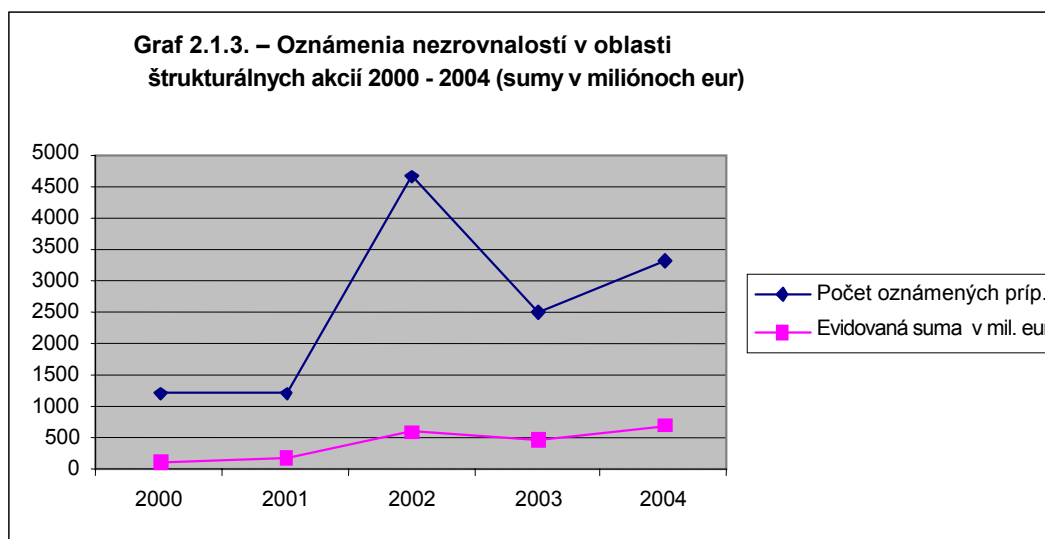

Komisia vyhodnotila ujmu na rozpočte Spoločenstva spôsobenú podvodmi jednak na základe odhadov členských štátov a jednak na základe svojich vlastných analýz. Podľa jej odhadu sa 11 % oznámených nezrovnalostí, t. j. nezrovnalostí v celkovej hodnote asi 6,8 milióna eur, môže kvalifikovať ako podvod. Väčšina podozrení z podvodu vyplýva podľa Komisie z vyhlásení o fiktívnom množstve a z falšovaných colných dokladov a žiadostí o finančnú pomoc.

2.1.3. Štrukturálne akcie

V roku 2004 sa počet oznámených nezrovnalostí (3 339 prípadov vrátane kohézneho fondu) a ich finančný dosah (695,6 milióna eur) oproti poslednému roku zvýšil. Táto

zmena vyplýva zo zvýšenia počtu prípadov v oblasti Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Finančný dosah týchto nezrovnalostí zodpovedá asi 2 % úverov zo štrukturálnych fondov a z kohézneho fondu (35 665 miliónov eur v roku 2004).

Podľa odhadu Komisie sa 20 % nezrovnalostí môže kvalifikovať ako podvod. je Najviac nezrovnalostí sa vyskytuje v Európskom sociálnom fonde (okolo 26 %).

2.1.4. Predvstupové fondy

Viacročnými dohodami o financovaní z fondov PHARE²², SAPARD²³, ISPA²⁴ a z finančných prostriedkov udelených Cypru a Malte²⁵, sa zaviedol systém oznamovania nezrovnalostí podobných tým, ktoré sa vyskytujú v súvislosti so štrukturálnymi fondmi.

²² Poľsko a Maďarsko: pomoc reštrukturalizácii ekonomík, nariadenie (ES) č. 3906/89, Ú. v. ES L 375, 23.12.1989.

²³ SAPARD (predvstupový poľnohospodársky nástroj), nariadenie (ES) č. 1268/1999, Ú. v. ES L 161, 26.6.1999.

²⁴ ISPA (predvstupový štrukturálny nástroj), nariadenie (ES) č. 1267/1999, Ú. v. ES L 161, 26.6.1999.

²⁵ Nariadenie (ES) č. 555/2000, Ú. v. ES L 68, 16.3.2000.

Tabuľka 2.1.4.: Oznamovanie nezrovnalostí týkajúcich sa predvstupových fondov. Sumy sú v miliónoch eur a zodpovedajú celkovým oprávneným nákladom na projekty, ktorých sa nezrovnalosti týkajú.

Rok	PHARE ²⁶		SAPARD		ISPA	
	Počet prípadov	Suma	Počet prípadov	Suma	Počet prípadov	Suma
2002	30	1 073	0	0	0	0
2003	12	9	26	76	20	391
2004	81	35	131	81	28	713
Spolu	123	1 118	157	157	48	1 105

Orgány poverené oznamovaním nezrovnalostí musia i naďalej vyvíjať úsilie v oblasti kvality informovania. Vo viac ako 90 % prípadov totiž Komisia nemá možnosť poznať kvalifikáciu zistenej nezrovnalosti, vrátane sumy a sumy, ktoré ešte treba vymáhať. Preto sa v tabuľke znázornenej ďalej v texte uvádza výška celkových oprávnených nákladov na príslušné projekty a nie skutočne poskytnuté sumy. Takto získané čísla ešte nestačia na uskutočnenie hĺbkovej analýzy.

2.2. Oznamovanie výsledkov boja proti podvodom: informovanie verejnosti

V snahe zvýšiť transparentnosť Komisia chce lepšie informovať o formách podvodov a iných nezrovnalostiach, ktoré ohrozujú finančné záujmy Spoločenstva a o dôsledkoch, ktoré môžu mať opatrenia prijaté na predchádzanie týmto podvodom a nezrovnalostiam.

V novembri 2004 zorganizoval OLAF so sieťou orgánov poverených oznamovaním podvodov vzdelávací seminár, ktorého sa zúčastnili odborníci na komunikáciu z vnútroštátnych orgánov na boj proti podvodom. V úvode svojho prejavu komisár Siim Kallas potvrdil, že „transparentnosť je jedným z kľúčov boja proti korupcii a zlému rozpočtovému hospodáreniu, ako aj prevencie v tejto oblasti. Oznamovanie nezrovnalostí je aktívnou zložkou tejto transparentnosti. Transparentnosť sama osebe často stačí na predchádzanie podvodom“. Zdôraznil však, že v prípade vyšetrovania musia byť zohľadnené rôzne záujmy.

Analýza príspevkov členských štátov²⁷ k tejto správe poukazuje na to, že členské štáty majú dost' odlišné právne predpisy a zákonné ustanovenia týkajúce sa poskytovania informácií o administratívnych alebo súdnych vyšetrovaniach, získaných v rôznych štádiách.

²⁶ Štatistiky uvedené v tejto kolónke zahrňujú oznámenia, ktoré na základe nariadenia 555/2000 podali Cyprus a Malta.

²⁷ SEK(2005)973.

Niektoré členské štáty sú zástancami širokého informovania verejnosti tak v prípade vyšetrovaní správnymi orgánmi, ako aj v prípade vyšetrovaní súdnymi orgánmi, a to od sprístupnenia až po šírenie základných informácií o vyšetrovaní po jeho skončení.

Väčšina členských štátov však obmedzuje informovanosť verejnosti na rôzne štádiá administratívnych vyšetrovaní. Dovoľávajú sa zásady, že právo na informácie musí byť v rovnováhe s nutnosťou chrániť práva na obhajobu, súkromný život a dôstojnosť osôb. Zároveň odmietajú zverejňovanie informácií o vyšetrovaní po jeho skončení. Čo sa však týka súdnych vyšetrovaní, pripúšťajú potrebu širšieho informovania verejnosti; v takomto prípade sa informácie vo všeobecnosti nerozširujú spontánne, ale na žiadosť médií alebo na základe výslovného oprávnenia.

2.3. Opatrenia členských štátov

Uvedené opatrenia zodpovedajú ilustratívnemu výberu. V samostatnom dokumente Komisie²⁸ je uvedený zoznam všetkých nových opatrení prijatých v priebehu roka 2004, ktoré oznámili členské štáty. Čo sa týka nových členských štátov, v zásade oznámili iba tie opatrenia, ktoré prijali alebo ktoré vstúpili do platnosti po 1. máji 2004.

2.3.1. Nové opatrenia horizontálneho dosahu

Členské štáty oznámili prijatie veľmi rôznorodých opatrení na zlepšenie ochrany finančných záujmov Spoločenstva: opatrenia na boj proti praniu špinavých peňazí alebo korupcii, národnú stratégiu boja proti podvodom, rozšírenie oblasti colných vyšetrovaní, rozšírenie definície určitých porušení predpisov s cieľom zahrnúť poškodenie európskeho rozpočtu, zlepšenie finančnej kontroly alebo postupov počítačového spracovania údajov atď.

V roku 2004 bol v Belgicku prijatý nový zákon o boji proti praniu špinavých peňazí. Tento zákon ustanovuje, že Úrad pre spracovanie finančných informácií musí informovať ministerstvo financií o odovzdaní prokuratúre informácií o praní špinavých peňazí alebo majetku, ktoré pochádzajú z porušenia predpisu spojeného so závažným a organizovaným daňovým podvodom. Toto ustanovenie sa týka aj podvodu, ktorý sa dotýka rozpočtu Spoločenstiev.

Lotyšská vláda prijala rozsiahly program boja proti korupcii na obdobie rokov 2004 - 2008. Lotyšský zákon predovšetkým poveruje Úrad pre prevenciu boja proti korupcii získavaním informácií o prebiehajúcom vyšetrovaní v trestnej veci (s povolením prokurátora), o daroch získaných politickými organizáciami alebo o dlhoch a pohľadávkach štátnych úradníkov (s povolením prokurátora alebo predsedu Najvyššieho súdu).

---

²⁸ SEK(2005)973. Členské štáty boli vyzvané, aby oznamovali iba opatrenia, ktoré nezodpovedajú púhému a jednoduchému uplatňovaniu práva Spoločenstva. So zreteľom na to, že Komisia vypracúva správu raz do roka, absencia nových opatrení prijatých v priebehu roka 2004 v niektorých členských štátoch sa nemôže vykladať ako obraz celkovej úrovne ochrany finančných záujmov v danom členskom štáte. Môže, naopak, zodpovedať dynamickejšej činnosti v predošlom období.

Česká republika schválila národný strategický prístup k boju proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Spoločenstiev²⁹.

Vo Francúzsku bol rozsah právomocí Národného súdneho colného orgánu rozšírený na všetky porušenia predpisov týkajúcich sa ochrany finančných záujmov Spoločenstva³⁰. Zamestnanci úradu oprávnení vykonávať súdne vyšetrovania majú právomoci aj v oblasti porušení predpisov o štrukturálnych fondoch.

Zmenou poľského finančného trestného zákona sa zavádza nová definícia verejnej zákonnej povinnosti. Odteraz sa nečerpanie zdroja z európskeho rozpočtu alebo z rozpočtu riadeného Spoločenstvami alebo na ich účet môže pokladať za nesplnenie verejnej zákonnej povinnosti, ak sú splnené ostatné predpoklady porušenia predpisu.

Slovinský trestný zákonník sa zmenil a doplnil tak, že do definície daňového úniku sa zahrnuli podvody spáchané voči finančným záujmom Spoločenstva.

Na Slovensku sa definícia porušenia predpisov týkajúcich sa rozpočtovej disciplíny rozšírila na nezrovnalosti vo výdavkoch z fondov Spoločenstva³¹.

Fínsky zákonodarca vytvoril funkciu finančného kontrolóra, ktorý má štatút nezávislosti a právo prístupu k informáciám. Jeho poslaním je koordinovať vnútorné kontroly a administratívne kontroly európskych fondov vo Fínsku, redigovať správy o dohľade a kontrole týchto fondov, o chybách v hospodárení a o nezrovnalostiach. Tieto správy sú určené inštitúciám a iným orgánom Európskej únie. Fínska vláda takisto zaviedla radu pre interný audit a riadenie rizík, ktorá je poverená najmä zlad'ovaním kontrolných postupov a zlepšovaním interného auditu.

V Portugalsku existuje povinnosť uskutočňovať externý audit najmenej raz za 8 rokov v prípade organizácií, ktoré riadia verejné výdavky (a najmä európske fondy)³². Audit sa musí týkať hodnotenia poslania a cieľov organizácie a kritérií hospodárnosti, účinnosti a účelnosti výdavkov.

Bola uzavretá dohoda s cieľom uľahčiť spoluprácu medzi lotyšskou finančnou políciou a estónskymi colnými orgánmi.

Český právny systém sa zlepšil, čo sa týka postupu výberu víťaza verejnej súťaže v rámci verejného obstarávania s cieľom vyhnúť sa najmä podvodom.

Počítačové spracovanie údajov. Viaceré členské štáty oznámili zlepšenia v oblasti počítačového spracovania údajov, čím by sa mala zvýšiť účinnosť a spoľahlivosť činnosti jednotlivých orgánov. Vo Francúzsku umožní rozšírenie novej informatickej aplikácie nielen zautomatizovať a sprehľadniť administratívne kontroly a dosiahnuť ich väčšiu spoľahlivosť, ale aj selektovať inšpekcie a kontroly na mieste v oblasti rozvoja vidieka. Litva zaviedla informačný systém riadenia na zhromažďovanie a uchovávanie informácií o programovaní a využívaní štrukturálnych fondov a doplnkových finančných zdrojov. V Spojenom kráľovstve zaviedla škótska

---

²⁹ Uznesenie 456 z 12. mája 2004.

³⁰ Zákon č. 204/2004 z 9. marca 2004 o prispôsobovaní justície vývoju kriminality.

³¹ Zákon č. 523/2004.

³² Zákon č. 48/2004.

výkonná moc systém elektronického posielania žiadostí a odvolaní, použiteľný pre všetky štrukturálne fondy. V Maďarsku bol v roku 2004 zriadený jednotný systém riadenia pomocou informatiky (EMIR) s cieľom účinného a jednotného spracovania informácií o štrukturálnych fondoch a o kohéznom fonde.

2.3.2. Nové opatrenia v oblasti vlastných zdrojov

Španielskym zákonom z júla 2004 sa zmenilo a doplnilo daňové právo. Uvedeným zákonom sa predovšetkým zaviedla možnosť využívať nové technológie a mechanizmy na účinnejší boj proti podvodom. Zákomom sa zvyšuje aj počet daňových kontrol a zlepšuje sa postup vymáhania daňových dlhov.

Nový írsky zákon výrazne rozširuje právomoc colných úradníkov, čo sa týka vecí, ktoré boli nástrojom alebo pochádzajú z porušenia predpisov. Írsky štát kúpil v decembri 2004 mobilný skener kontajnerov, ktorý by mal značne zlepšiť efektívnosť boja colných orgánov proti pašovaniu tovarov po mori.

V Poľsku došlo k úprave colných zákonných predpisov s cieľom umožniť daňovú kontrolu aj vlastných zdrojov Spoločenstva.

2.3.3. Nové opatrenia v oblasti poľnohospodárskych výdavkov

V oblasti Spoločnej poľnohospodárskej politiky si Francúzsko zvolilo cestu zblížovania orgánov-platiteľov a zriadenia jednotnej platobnej agentúry v roku 2007.

V Taliansku bolo prijaté vládne nariadenie na zosúladenie a racionalizáciu inšpekcí. Týmto nariadením sa regionálnym správnym orgánom poskytuje právomoc udeľovať administratívne sankcie v prípadoch podvodov týkajúcich sa potravín, ktoré boli spáchané porušením európskych právnych predpisov.

V Poľsku sa novým zákonom udeľuje predsedovi agentúry poľnohospodárskeho trhu právomoc postaviť administratívnym rozhodnutím neoprávnené poľnohospodárske platby a poľnohospodárske platby vyplatené v nadmernej výške na roveň colným dlhom, čo umožní vymáhanie týchto platieb administratívnymi vykonateľnými postupmi.

2.3.4. Nové opatrenia v oblasti štrukturálnych akcií

Na Malte zákon I z roku 2004 mení systém prijímania, kontroly a vyplácania štátnych zamestnancov, ktorý sa týka aj štrukturálnych fondov. Ustanovenia nového zákona stanovujú aj postupy boja proti podvodom a iným nezrovnalostiam.

V Holandsku boli v roku 2004 prijaté mnohé administratívne opatrenia s cieľom zabezpečiť správne využívanie zdrojov ESF a lepšie predchádzanie nezrovnalostiam. Opatrenia sa týkajú najmä výmeny informácií, pomoci a kontrol, predovšetkým žiadostí so spätnou platnosťou.

V Poľsku sa zákonom z 20. apríla 2004 vytvárajú vnútroštátne kontrolné jednotky pre každý zo štrukturálnych fondov.

V Portugalsku bola schválená nová príručka týkajúca sa štrukturálnych fondov a kohézneho fondu. Táto príručka definuje metódy, ktoré musí IGF sledovať ako

organizácia určená na vypracovanie vyhlásenia o platnosti počas uzávierky jednotlivých spolufinancovaných foriem pomoci.

2.4. Opatrenia Komisie

2.4.1. Bilancia akčného plánu

Po celkovom strategickom prístupe 2001 - 2005³³ nasledoval akčný plán 2004 - 2005³⁴ Komisie o ochrane finančných záujmov a boji proti podvodom.

V roku 2004 Komisia uskutočnila 11 akcií z 37 akcií identifikovaných v uvedenom pláne. Spomedzi nich treba spomenúť:

- návrh na zmenu nariadenia č. 1073 a nariadenia č. 1074/99³⁵ (pozri bod 1.1),
- návrh nariadenia týkajúceho sa vzájomnej administratívnej pomoci na účely ochrany finančných záujmov Spoločenstva proti podvodom a akejkoľvek nezákonnej činnosti, najmä proti praniu špinavých peňazí a podvodom v súvislosti s DPH³⁶ (pozri bod 3.2) ;
- správu³⁷ o uplatňovaní členskými štátmi dohovoru o ochrane finančných záujmov Spoločenstva, ktorá vstúpila do platnosti v roku 2002. Bol odhalený určitý počet nedostatkov; Komisia sa nazdáva, že existujú dobré dôvody na to, aby podporila prijatie návrhu smernice³⁸ o ochrane finančných záujmov Spoločenstva.

2.4.2. Posilnenie efektivity OLAF-u

Tento orgán už od svojho vzniku vyvíjal značné úsilie na skrátenie doby predbežného vyhodnocovania a vyšetrovaní. Priemerná doba vyhodnocovania informácií týkajúcich sa podozrení z nezrovnalosti po tom, ako sa počas obdobia júl 2000 - jún 2001³⁹ predĺžila na 18 mesiacov, v rokoch 2003-2004 znova klesla na 5 mesiacov. Priemerná doba vyšetrovaní má od roku 1999 zostupnú tendenciu; v súčasnosti sa udržuje na úrovni asi 22 mesiacov, pričom pred piatimi rokmi to bolo na úrovni 29 mesiacov.

---

³³ Oznámenie Komisie o ochrane finančných záujmov Spoločenstiev – Boj proti podvodom: na účely globálneho strategického prístupu, KOM(2000)358 v konečnom znení.

³⁴ Oznámenie Komisie o ochrane finančných záujmov Spoločenstiev – Boj proti podvodom – Akčný plán 2004 - 2005, KOM(2004)544 konečné znenie.

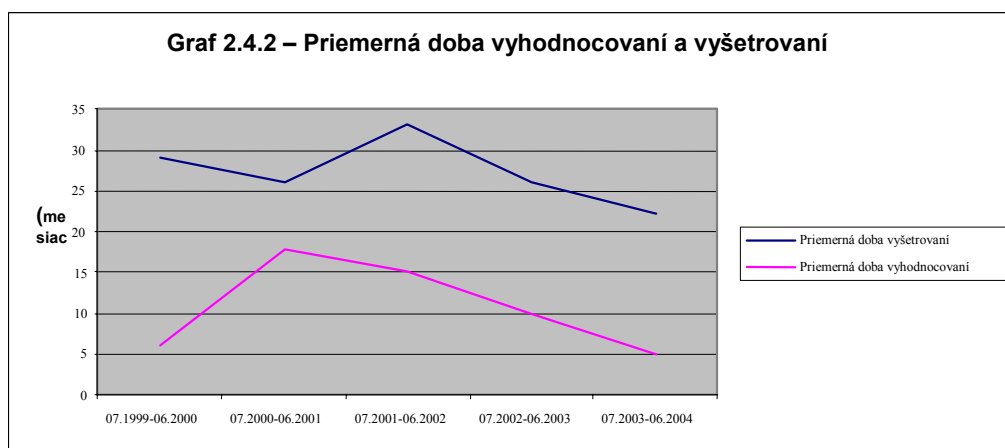
³⁵ KOM(2004)103 a 104 konečné znenie.

³⁶ KOM(2004)509 konečné znenie.

³⁷ KOM(2004)709 konečné znenie.

³⁸ KOM(2002)577 konečné znenie.

³⁹ Počas obdobia júl 1999 - jún 2000, pričom priemerná doba vyhodnotení bola šesť mesiacov, ale toto obdobie sa nemôže pokladať za reprezentatívne, pretože nové postupy nadobudli účinnosť až koncom roka 2000.

Podiel uzavretých úspešných vyšetrovaní sa zvýšil (asi jeden prípad z dvoch za obdobie júl 2003 - jún 2004 oproti jednému prípadu z piatich za obdobie rokov 1999 - 2000), najmä čo sa týka súdnej dohry (asi jeden prípad z troch v roku 2003 - 2004 oproti jednému prípadu z 29 v roku 1999 - 2000)⁴⁰.

2.4.3. Operatívny odborný posudok na potreby legislatívy a manažovania zmlúv

Biela kniha o reforme Komisie⁴¹ obsahuje sústavu opatrení na lepšie využívanie expertízy, ktorá je k dispozícii, s cieľom lepšie predchádzať nezrovnalostiam a podvodom. Oznámenie Komisie⁴² ustanovuje mechanizmus konzultácie s OLAF na čo možno najvyššej úrovni v priebehu vypracúvania legislatívnych návrhov s cieľom zlepšiť kvalitu právnych predpisov. Zároveň ustanovuje prijatie celého radu preventívnych opatrení v oblasti zmluvného riadenia Generálneho riaditeľstva pre rozpočet v spolupráci s OLAF. Systém sa stal operatívnym v roku 2003.

V roku 2004 bolo 29 akcií identifikovaných ako rizikových z hľadiska ochrany pred podvodmi. OLAF mohol svojimi skúsenosťami pomôcť pri vypracúvaní dokumentov Spoločenstva, najmä zelenej knihy o preferenčných režimoch a modernizácii colného zákona a špecifickejších nariadení ako návrh predpisu o kontingentoch šampiňónov alebo osvedčení o pôvode pre cesnak dovážaný tretími krajinami.

V oblasti priamych výdavkov bude nový model protokolu k dohode o účasti obsahovať doložky zabezpečujúce účinnejšiu ochranu finančných záujmov.

3. SPOLUPRÁCA V POĽNOHOSPODÁRSKEJ A COLNEJ OBLASTI

Nástroj spolupráce v poľnohospodárskych a colných záležitostiach⁴³ určuje podmienky, za akých colné a poľnohospodárske orgány členských štátov

⁴⁰ Viac podrobnejších informácií o výsledkoch OLAF sa nachádza v doplnujúcom vyhodnotení aktivít OLAF, SEC(2004) 1370.

⁴¹ Reforma Komisie, Biela kniha časť I bod V3 a časť II bod XXX, KOM(2000)200 v konečnom znení.

⁴² Oznámenie Komisie o ochrane legislatívy a manažovaných zmlúv pred podvodmi z 7.11.2001, SEK(2001) 2029 konečné znenie.

⁴³ Nariadenie (ES) č. 515/97, Ú. v. ES L 82, 22.3.1997, doplnené nariadením Komisie (ES) č. 696/98, Ú. v. ES L 96, 28.3.1998.

spolupracujú medzi sebou navzájom a s Komisiou, buď na žiadosť dožadujúceho orgánu alebo spontánne, s cieľom zabezpečiť vykonávanie osobitného dohľadu nad osobami, miestami, pohybmi tovarov a dopravných prostriedkov, administratívne vyšetrovania, vydávanie osvedčení atď.

Nariadením sa zavádza veľmi široký systém výmeny informácií, v ktorom vnútroštátne orgány oznamujú Komisii akékoľvek užitočné informácie týkajúce sa zistených nezrovnalostí a podozrení z podvodu, použitých metód a prostriedkov atď. (článok 17). Nariadenie zároveň ustanovuje vzájomnú pomoc s účasťou orgánov z tretích krajín a informovanie Komisie kedykoľvek je to mimoriadne dôležité (články 19 - 22).

Nariadením sa zavádza colný informačný systém (články 23 – 41), ktorý umožňuje rýchle šírenie informácií a zvyšuje efektívnosť postupov spolupráce⁴⁴.

V tomto roku si Komisia a členské štáty zvolili túto tému za jednu z ústredných tém obsiahnutých v dotazníku. V nasledujúcej časti sa uvádza celkový prehľad o situácii v tejto oblasti.

3.1. Výsledky analýzy príspevkov členských štátov⁴⁵

Uplatňovanie nariadenia je vo všeobecnosti uspokojivé. Analýzou sa zistilo, že by sa dala dosiahnuť vyššia kvalita štatistických údajov, ktoré sú k dispozícii na úrovni členských štátov a Komisie, a že je potrebné vyriešiť určité ťažkosti praktického charakteru.

Štatistiky týkajúce sa oznámení. Väčšina členských štátov mala ťažkosti s poskytnutím spoľahlivých a súvislých štatistík týkajúcich sa oznámení alebo správ. Pre takýto druh informácií nemá vytvorenú centrálnu databázu a nemá ani jednotnú definíciu pojmu „oznamovanie vzájomnej pomoci“. Pri skúmaní týchto číselných údajov sa mohol uplatniť iba kvantitatívny prístup; nebolo možné uskutočniť žiadnu analýzu. Nie sú k dispozícii ani použiteľné štatistiky o počte oznámení a správ vyžiadovaných Komisiou alebo oznámených Komisii. Je žiadúce zlepšiť databázu, aby sa údaje, ktoré databáza obsahuje, mohli byť použité na analýzu rizika.

Vybavovanie žiadostí o vzájomnú pomoc. Členské štáty mali problémy, najmä čo sa týka lehôt, v akých poskytovali odpovede, kvality a relevantnosti odpovedí (v prípade niektorých tretích krajín neboli dokonca ani poskytnuté) a takisto sa vyskytli problémy s prekladmi. Výsledkom je niekedy premlčanie začatých akcií. Väčšina členských štátov pravidelne využívala upomienky, aby urýchlila konanie.

---

⁴⁴ Tento systém doplnil nástroj tretieho piliera: „Neapolský dohovor II“, ktorý ustanovuje mechanizmy vzájomnej spolupráce v rámci vyšetrovaní v trestnej veci, ktoré sa týkajú porušení colných predpisov Spoločenstva a vnútroštátnych colných predpisov. Niektoré vyšetrovania sú len prirodzeným predĺžením administratívnych vyšetrovaní uskutočnených na základe nariadenia (ES) č. 515/97. V roku 2004 ratifikovalo uvedený dohovor desať členských štátov (Rakúsko, Belgicko, Cyprus, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Portugalsko, Fínsko, Slovinsko, Slovensko). Ďalšie dva štáty (Česká republika a Estónsko) ho ratifikovali začiatkom roka 2005. V dobe vypracovania tejto správy nepredložili svoj ratifikačný nástroj iba tri členské štáty.

⁴⁵ O úplnosti odpovedí členských štátov bližšie v pracovnom dokumente súvisiacim so správou (SEK(2005) 973); správa poskytuje len súhrnný prehľad.

Spolupráca s tretími krajinami. So zámerom vyriešiť časť oznámených problémov⁴⁶ navrhli členské štáty uzavrieť s jednotlivými krajinami dohody o spolupráci. Napriek tomu, že Komisia aktualizuje a rozširuje zoznam kontaktných orgánov na každom zasadaní výboru pre vzájomnú pomoc (dvakrát až trikrát ročne), bolo oznámené, že niekedy je ťažké určiť kompetentný orgán tretej krajiny alebo členského štátu (keď dožiadanie posielala tretia krajina).

Vybavovanie oznamov o rizikách podvodu. Členské štáty informujú Komisiu o rizikách podvodu alebo inej nezrovnalosti mimoriadneho významu na úrovni Spoločenstva a Komisia poskytne tieto informácie ostatným zainteresovaným členským štátom⁴⁷. Niektoré členské štáty majú dva alebo niekoľko správnych orgánov oprávnených vykonávať colné právne predpisy, ale tieto oznamy sa riešia rovnakým spôsobom ako ostatné žiadosti o vzájomnú pomoc: vo všeobecnosti sa takéto oznam doručí centrálnej koordinačnej jednotke alebo orgánu, ktorý vykoná jeho prvú analýzu s cieľom určiť príslušný orgán, ktorý sa ním musí zaoberať⁴⁸. Koordinačná jednotka/orgán pošle prípadné výsledky Komisii (OLAF).

Nutnosť súdneho povolenia. V prípade, že sa na uskutočnenie úkonu potrebného na vybavenie dožiadania vzájomnej pomoci vyžaduje súhlas súdneho orgánu, získaná informácia sa odovzdá dožadujúcemu štátu⁴⁹. Na odovzdanie informácie sa môže vyžadovať dodatočné súdne povolenie. V členských štátoch existujú rozdiely, čo sa týka druhu aktu zisťovania, ktorý si vyžaduje povolenie súdneho orgánu; týka sa to najmä právomocí administratívneho vyšetrovania colných orgánov. Vo všeobecnosti však platí, že vždy, keď sa na plnenie aktu zisťovania vyžaduje povolenie, povolenie sa vyžaduje aj na odovzdanie správy dožadujúcemu štátu⁵⁰. Niektoré členské štáty ustanovili aj ďalšie podmienky pre odovzdávanie získaných údajov, ktoré týmito nariadením nie sú upravené.

Spracovanie správ predložených po misii do tretej krajiny. Po skončení misie do tretej krajiny sa správa spolupodpísaná účastníkmi misie, ako aj doklady, ktoré sa môžu vyžadovať ako dôkazné materiály, pošlú zainteresovaným členským štátom, aj keď sa n tieto štáty na misii nezúčastnili⁵¹. Komisia mala záujem zistiť, či sa dodané správy a doklady môžu použiť ako dôkazný materiál počas procesu vymáhania pohľadávok na vnútroštátnom súde bez ohľadu na skutočnosť, či sa členský štát misie zúčastnil alebo nezúčastnil. Na túto otázku členské štáty odpovedali kladne. Nepodpísanie tejto správy tretími orgánmi (ktorých podpis nepredpisujú právne predpisy Spoločenstva) však môže spôsobiť ťažkosti s dokazovaním počas procesu začatého v členskom štáte, ktorý sa misie nezúčastnil.

---

⁴⁶ Navrhlo sa uzavretie dohôd s týmito krajinami: Albánsko, Arménsko, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Kanada, Čína, Chorvátsko, Spojené arabské emiráty, Indonézia, Japonsko, Laos, Malajzia, Panama, Rumunsko, Rusko, Srbsko a Čierna hora, Singapur, Taiwan, Thajsko, Tunisko, Vietnam, krajiny Stredného východu, balkánske krajiny, krajiny Severnej Afriky, krajiny Juhovýchodnej Ázie. Dohody o spolupráci podpísané s Indiou 20. 10. 2004 a s Mexikom 26. 3. 2001 nadobudli platnosť.

⁴⁷ Článok 18 nariadenia 515/95.

⁴⁸ V Poľsku je hlavným kontaktným subjektom pre Komisiu Kancelária medzinárodných vzťahov Štátnej pokladnice, ale v určitých prípadoch treba kontaktovať aj colné orgány. Oba subjekty sú odbormi ministerstva financií.

⁴⁹ Článok 3 nariadenia 515/95.

⁵⁰ Okrem Poľska, Slovenska a Francúzska pri colných vyšetrovaniach.

⁵¹ Článok 20 nariadenia.

Štatistiky o vyriešení oznámených prípadov. Oznamovanie správnych a súdnych rozhodnutí prijatých v súvislosti s prípadmi, ktoré boli oznámené podľa nariadenia, je povinné⁵². Hoci niektoré členské štáty plánujú zriadiť oddelenia, ktoré budú poverené monitorovaním oznámených prípadov a zostavovaním štatistík, väčšina z nich nemá doteraz zavedené centralizované riadenie takýchto informácií a získané štatistiky sú neúplné a nespoľahlivé. Podiel rozhodnutí týkajúcich sa organizovanej trestnej činnosti je veľmi malý. Dá sa to vysvetliť malým podielom organizovanej trestnej činnosti na porušovaní colných a poľnohospodárskych predpisov, úzkym vymedzením pojmu organizovanej zločinnosti v právnom systéme určitých členských štátov, prekvalifikovaním zistených porušení predpisov súdnym orgánom (napríklad „v spojitosti so zločincami“) alebo nedostatkom dôkazov v spise.

3.2. Opatrenia Komisie prijaté v roku 2004

Zlepšenie spolupráce v poľnohospodárskej a colnej oblasti. V nadväznosti na tematickú správu GR pre rozpočet, ktorá sa týka spracovania oznamov v rámci vzájomnej pomoci⁵³, Komisia na základe konzultácií s členskými štátmi potvrdila potrebu:

- posilniť efektívnosť pracovných metód prostredníctvom výmeny informácií a monitorovania modernejších a rýchlejšie dodávaných informácií,
- zabezpečiť prostredie, ktoré bude priaznivejšie pre vzájomný vzťah medzi nástrojmi zisťovania, zisťovaním a stíhaním (prepojenie databáz vzájomnej pomoci, SID⁵⁴ a FIDE⁵⁵),
- lepšej súčinnosti cieľov jednotlivých útvarov Komisie.

V roku 2004 sa začala uskutočňovať štúdia realizovateľnosti s cieľom pripraviť vytvorenie elektronického posielania informácií „vzájomná pomoc - oznamovanie podvodov“.

Rozšírenie spolupráce na ďalšie oblasti. Dňa 20. júla 2004 Komisia predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady v oblasti vzájomnej administratívnej pomoci⁵⁶.

Navrhované nariadenie by poslúžilo ako podrobnejší právny základ v boji proti podvodom a podporilo by spoluprácu a koordináciu na úrovni Spoločenstva s Komisiou a najmä s OLAF-om. Návrh nariadenia má horizontálny charakter; zahŕňa všetky oblasti boja proti podvodom v rámci Spoločenstva, ktoré ešte nie sú

---

⁵² Článok 49; vo všeobecnosti sa uskutočňuje prostredníctvom systému OWNRES.

⁵³ Tematická správa z roku 2002 o spracovaní správ vzájomnej pomoci v členských štátoch.

⁵⁴ Databáza „Colný informačný systém“ ustanovený Dohovorom z 26. júla 1995 o používaní informatiky v oblasti ciel (Ú. v. ES C 316, 27.11.1995). Nové spoločné rozhranie by malo umožniť uchovávať určité množstvo informácií, ktoré sú obsiahnuté v správach vzájomnej pomoci.

⁵⁵ Vytvorenie databázy na zisťovanie prípadov colného vyšetrenia (FIDE) je ustanovené dodatkovým protokolom z 8. mája 2003 k dohovoru o používaní informatiky v oblasti ciel (Ú. v. EÚ C 139, 13.6.2003). Cieľom FIDE je umožniť príslušným orgánom členského štátu zistiť príslušné orgány ostatných členských štátov, ktoré vyšetrojú alebo vyšetrovali tie isté osoby alebo podniky.

⁵⁶ KOM(2004)509 konečné znenie.

upravené predpismi týkajúcimi sa jednotlivých sektorov, najmä spoluprácu medzi členskými štátmi a Komisiou v boji proti podvodom vo vnútri Spoločenstva v prípade DPH⁵⁷, štrukturálnych fondov a priamych výdavkov. Týka sa najmä používania informácií o finančných operáciách, u ktorých je podozrenie, že ide o pranie špinavých peňazí, ktoré pochádzajú z podvodu vo vnútri Spoločenstva. Spolupráca by sa mala zamerať na prípady s mimoriadnym významom na úrovni Spoločenstva, t. j. na prípady predstavujúce ujmu na daniach najmenej 500 000 eur v prípade podvodu, ktorý sa týka DPH, a 100 000 eur v ostatných prípadoch.

4. VYMÁHANIE NESPRÁVNE VYPLATENÝCH SÚM

Komisia dohliada na vymáhanie súm, ktoré Spoločenstvá neoprávnene vyplátili v dôsledku chyby, podvodu alebo inej nezrovnalosti, a takisto na vyberanie súm z vlastných zdrojov. V oblastiach priameho riadenia patrí vymáhanie do oblasti jej vlastnej právomoci. V oblastiach decentralizovaného riadenia je zodpovednosť rozdelená, Komisia sleduje procesy vymáhania vedené členskými štátmi a v prípade potreby uplatňuje kontrolné postupy.

V roku 2004 Komisia prijala niekoľko opatrení na zlepšenie vymáhania prostriedkov v oblasti vlastných zdrojov, poľnohospodárstva, štrukturálnych fondov a priamych výdavkov.

4.1. Tradičné vlastné zdroje

Členské štáty sú zodpovedné za vymáhanie tradičných vlastných zdrojov. Musia viesť „účtovníctvo A“⁵⁸ na účely evidencie uhradených a/alebo zaručených colných dlhov a „účtovníctvo B“ na účely evidencie dlhov, ktoré neboli získané ani zaručené (alebo záruk, ktoré sú však sporné). Väčšina dlhov zapísaných v účtovníctve B je výsledkom zistených podvodov alebo nezrovnalostí.

Správa⁵⁹ analyzovala 17 prípadov vymáhania, ktoré boli predmetom oznámenia v rámci vzájomnej pomoci OLAF, a ktoré sa všetky týkali niekoľkých členských štátov a predstavovali stratu na rozpočte Spoločenstva viac ako 1 milión eur. Vybrané prípady sa týkali rôzneho tovaru a vzťahovali sa na ne rôzne mechanizmy podvodu (machinácie s hodnotou precleneného tovaru, sfalšované ceny a nepravdivé vyhlásenia o pôvode tovaru). Komisia ďalej skonštatovala neustále zlepšovanie v oblasti skutočnej miery úspešnosti vymáhania dlhov (2 % zo skúmanej vzorky v roku 1994, 12 % v roku 1998 a 15 % v roku 2003).

Členské štáty sú zodpovedné aj za zapisovanie informácií o všetkých zistených prípadoch podvodov a nezrovnalostí do databázy „OWNRES“, ktoré predstavujú potenciálnu finančnú ujmu na tradičných vlastných zdrojoch viac ako 10 000 eur. Keďže tieto prípady sa musia za normálnych okolností vykazovať aj v „účtovníctve

---

⁵⁷ Účelom navrhovaného nariadenia je doplniť nariadenie Rady (ES) č. 1798/2003 zo 7. októbra 2003 (Ú. v. EÚ L 264, 15.10.2003), ktoré sa týka iba spolupráce medzi členskými štátmi a nie medzi členskými štátmi a Komisiou.

⁵⁸ Nariadenie (ES, Euratom) č. 1150/2000, Ú. v. ES L 130, 31.5.2000.

⁵⁹ Správa Komisie týkajúca sa monitorovania tradičných vlastných zdrojov v prípade podvodu a nezrovnalosti KOM (2004) 850, 7.1.2005.

B“, Komisia uskutočnila porovnanie. Výsledky sú neuspokojivé. Keď tento krok započala v roku 2004, zistili sa výrazné zlepšenia.

Nariadenie (ES, Euratom) 2028/2004⁶⁰ ukladá členským štátom povinnosť pristupovať k sumám tradičných vlastných zdrojov, ktoré prevyšujú 50 000 eur a ktoré neboli navrátené do piatich rokov od dátumu, kedy sa žiadosť o platbu stala s konečnou platnosťou vykonateľnou, ako k nevymáhateľným pohľadávkam. To však znamená, že tieto prípady (vrátane dlhov, ktoré sa vymáhajú len veľmi obtiažne a sú výsledkom podvodov a nezrovnalostí) musia byť predložené Komisii na vyhodnotenie.

4.2. Priame výdavky

4.2.1. *Nové nariadenie o rozpočtových pravidlách*

Nové nariadenie o rozpočtových pravidlách⁶¹ značne zlepšuje účinnosť vymáhania pohľadávok v oblasti priamych výdavkov. Uplatňovanie kompenzácie sa stáva systematickým (článok 73) a uplatňuje sa až do výšky pohľadávok Spoločenstiev voči akémukoľvek dlžníkovi, ktorý je sám majiteľom nejstej, likvidnej a splatnej pohľadávky voči Spoločenstvám.

Článok 72 ods. 2 zároveň potvrdzuje, že inštitúcie majú možnosť „písomne potvrdiť pohľadávku, ktorú musia uhradiť iné osoby než štáty formou vykonateľného rozhodnutia“. Táto možnosť bola ustanovená článkom 256 Zmluvy, ale podrobné pravidlá jej uplatňovania neboli upravené žiadnym právnym predpisom.

Novým nariadením o rozpočtových pravidlách sa zavádza automatické vyberanie úrokov z omeškania pre akékoľvek pohľadávky, ktoré neboli splatené v termíne splatnosti⁶² a výrazne sa zvyšuje výška týchto úrokov⁶³.

4.2.2. *Zmluvné záruky pre lepšie manažovanie zmlúv.*

Vyplatenie záloh alebo udelenie predbežného financovania bez poskytnutia záruky druhou stranou v okamihu vyplatenia predstavuje nezanedbateľné riziko pre finančné záujmy Spoločenstva. Tento nástroj je nevyhnutný na realizáciu určitých akcií, ktoré zodpovedajú cieľom politik Spoločenstva. Nové nariadenie o rozpočtových pravidlách a predovšetkým nariadenie, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na jeho vykonávanie, stanovuje určité opatrenia, ktoré toto riziko znižujú. V prípadoch ustanovených vykonávacími pravidlami musia zmluvné strany alebo príjemcovia finančných prostriedkov zložiť záruku ešte pred získaním predbežného financovania.

Útvary Komisie sa prostredníctvom štandardných ustanovení zmlúv alebo dohovorov (vrátane dohôd s kandidátskymi krajinami a tretími krajinami v oblasti vonkajšej

---

⁶⁰ Ú. v. EÚ L 352, 27.11.2004.

⁶¹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, Ú. v. ES L 248, 16.9.2002.

⁶² Nariadenie Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, článok 86.

⁶³ Uplatňovaná sadzba úroku z omeškania je referenčná sadzba Európskej centrálnej banky zvýšená o 7 bodov v rámci trhu služieb a dodávok a o 3,5 bodu v ostatných prípadoch. Oproti predchádzajúcej sadzbe, ktorá sa rovnala referenčnej sadzbe zvýšenej o 1,5 %, ide o jednoznačné zvýšenie.

pomoci alebo účasti na programoch Spoločenstva) presvedčia o implementácii účinných ustanovení týkajúcich sa vymáhania neoprávnene vyplatených súm.

4.2.3. *Vymáhanie formou pripojenia sa k trestnému konaniu a zabezpečovacie opatrenia v právnych predpisoch členských štátov*

Štúdiá uverejnená v správe za minulý rok⁶⁴ svedčí o tom, že vo väčšine členských štátov sa môže Komisia pripojiť k trestnému konaniu s cieľom získať náhradu škôd a úroky na zabezpečenie uplatnenia finančných nárokov Spoločenstva spojených s priamymi výdavkami. Pripojenie sa k trestnému konaniu sa pokladá za účinný nástroj, ktorý Komisii uľahčuje prácu v súvislosti s vymáhaním pohľadávok v oblasti priamych výdavkov. Poskytuje niekoľko výhod, najmä skrátenie lehôt konania. V členských štátoch, ktoré majú právny systém podľa *všeobecného práva*⁶⁵, sa Komisia nemôže pripojiť k trestnému konaniu, ale má možnosť podať žiadosť o kompenzáciu.

V správe z roku 2003 sa ďalej uvádza, že Komisia môže vo všeobecnosti požiadať o zabezpečovacie opatrenia⁶⁶ od fázy vyšetrovania v rámci trestného konania.

V roku 2004 Komisia chcela prehĺbiť analýzu podmienok, za akých môže zastupovať Spoločenstvo v súdnom konaní vo veci priamych výdavkov. Dotazník predložený členským štátom sa vzťahoval na praktický prípad hospodárskeho subjektu, ktorý sa dopustil podvodu, ktorým poškodil Komisiu. Dva členské štáty nevedeli na otázky uvedené v tejto časti dotazníka⁶⁷ odpovedať. Všetky odpovede sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie.

Ak aj existujú podobnosti, vnútroštátne právne systémy ustanovujú veľmi rôznorodé podmienky, čo sa týka podania občianskoprávnej žaloby Komisiou. Pre Komisiu z toho vyplýva nutnosť užšej spolupráce so súdnymi orgánmi. Správa z roku 2004 Komisii umožnila aj lepšie sa oboznámiť s podmienkami podania návrhu na zabezpečovacie opatrenie, ktorých splnenie vyžadujú vnútroštátne právne poriadky.

Pripojenie sa k trestnému konaniu. *Žiadosť o pripojenie sa k trestnému konaniu.* Vo väčšine členských štátov musí žiadosť podať Komisia. Vo Švédsku túto žiadosť podáva vždy prokuratúra. Vo Fínsku a v Portugalsku môže prokuratúra podať takúto žiadosť v prípadoch, keď to pokladá za vhodné. V tomto prípade nie je nutné, aby žiadosť podala Komisia. Fínsko však zdôraznilo, že ak Komisia požaduje náhradu škody opierajúc sa o fakty, ktoré nie sú obsiahnuté v obžalovacom spise predloženom prokuratúrou, musí podať žiadosť, v ktorej presne uvedie tieto skutočnosti, ako aj dôkazy týchto skutočností.

---

⁶⁴ KOM(2004)573.

⁶⁵ Írsko, Spojené kráľovstvo.

⁶⁶ Zabezpečovacie opatrenia sú opatrenia, ktoré prokuratúra alebo sudca môže nariadiť v snahe zabrániť obžalovanému, aby rozptýlil svoje aktíva skôr, než súd vynesie rozhodnutie. Tieto opatrenia zahŕňujú zmrazenie a zabavenie majetkov vyšetrovanej osoby.

⁶⁷ Luxembursko, Malta. Treba zároveň uviesť, že odpovede niektorých členských štátov neboli dosť podrobné, aby umožnili určiť hlavné informácie, ktoré musí Komisia uviesť do svojej žiadosti o pripojenie sa k trestnému konaniu.

V niektorých členských štátoch sa požaduje aj uvedenie všetkých skutočností na podporu žiadosti⁶⁸ a/alebo sumy, ktorá sa požaduje ako náhrada škody⁶⁹. V niektorých členských štátoch⁷⁰ sa navyše požaduje, aby v žiadosti bol jasne uvedená príčinná súvislosť medzi podvodom a stratou na rozpočte Spoločenstva. Iba dva členské štáty⁷¹ uviedli, že žiadosť sa môže podať po začatí pojednávania.

Požiadavky na dôkazy v prípade pripojenia sa k trestnému. Všetky členské štáty, ktoré odpovedali, uplatňujú princíp slobody dôkazu bez ohľadu na to, či ide o vypočúvanie svedkov, alebo písomnú správu. Súdny sú však aj povinné uplatňovať pravidlo voľného posúdenia dôkazu. To znamená, že žiadny dôkaz predložený Komisiou v súvislosti so škodou, vrátane auditorskej správy autorizovaného audítora, nemusí sám osebe stačiť na dokázanie toho, že zmluvná strana sa dopustila porušenia predpisov.

Hoci dôkaz sa môže predložiť akýmikoľvek prostriedkami, tri členské štáty uviedli, že existujú obmedzenia ohľadne prípustnosti správy účtovného znalca (niekedy je nutné, aby správu vypracoval autorizovaný znalec⁷² alebo znalec vymenovaný súdom⁷³). V Českej republike je správa znalcov prípustná iba vtedy, keď obsahuje špecifické ustanovenia. V Taliansku sa stranám a teda aj Komisii ukladá kvantitatívne obmedzenie: na účely dokazovania pre súdom môžu byť uvedení iba dvaja znalci.

V ostatných členských štátoch sú správy účtovných znalcov voľne prípustné, ale ich posudzovanie prebieha za určitých osobitných podmienok⁷⁴.

Zabezpečovacie opatrenia. Všetky členské štáty, ktoré povoľujú pripojenie sa k trestnému konaniu, povoľujú aj žiadosti o zabezpečovacie opatrenia.

Podávateľ návrhu na zabezpečovacie opatrenie. Vo všeobecnosti má návrh na zabezpečovacie opatrenie podať na prokuratúru alebo sudcovi⁷⁵ poškodená strana, teda Komisia. Iba dva členské štáty uviedli, že tak Komisia, ako aj prokuratúra môžu počas procesu podať návrh na zabezpečovacie opatrenie⁷⁶.

Návrh na zabezpečovacie opatrenie. Základné údaje, ktoré musí návrh obsahovať, sa v jednotlivých členských krajinách veľmi líšia. Niektoré krajiny⁷⁷ neukladajú v tomto smere žiadne povinnosti. Naopak, v niektorých krajinách musí byť návrh veľmi podrobný a musí obsahovať napríklad zákonný základ, o ktorý sa opiera, opis relevantných skutočností, dôkaz o rozptýlení majetku a opis poznatkov o majetku

---

⁶⁸ Česká republika, Grécko, Taliansko, Nemecko, Švédsko.

⁶⁹ Česká republika, Grécko, Taliansko, Lotyšsko, Slovensko.

⁷⁰ Francúzsko, Maďarsko, Poľsko.

⁷¹ Holandsko, Slovensko.

⁷² Česká republika.

⁷³ Poľsko. Expert musí byť súdnym znalcom alebo osobou pokladanou za kompetentnú v danej oblasti.

⁷⁴ Vo Švédsku sa správa musí osobne predložiť počas pojednávania. V Slovinsku môže súd vymenovať finančného znalca, ktorý overí dokument.

⁷⁵ Rakúsko, Belgicko, Česká republika, Grécko, Španielsko, Finsko, Francúzsko, Maďarsko, Taliansko, Lotyšsko, Portugalsko, Švédsko, Slovinsko.

⁷⁶ Česká republika a Slovensko. Počas fázy vyšetrovania môže prokuratúra podať žiadosť aj bez žaloby poškodenej strany, ak ide o jej záujmy a najmä, ak hrozí riziko opomenutia z jej strany.

⁷⁷ Rakúsko, Belgicko, Grécko, Taliansko.

zmluvnej strany a jeho situácii. Slovensko vyžaduje, aby návrh obsahoval návrh zabezpečovacieho opatrenia.

Čo sa týka rizika rozptýlenia častí majetku a teda nemožnosti vymáhania, dôkazné bremeno spočíva vo všeobecnosti na poškodenej strane, t. j. na Komisii⁷⁸. Vždy je teda v záujme Komisie, aby predložila návrh, ktorý obsahuje čo možno najviac podrobností. Nakoniec treba poznamenať, že ekvivalent zabezpečovacích opatrení existuje v niektorých členských štátoch, ktoré majú systém *všeobecného práva*. Ide o príkazy na zmrazenie⁷⁹ a o príkazy na zhabanie⁸⁰.

4.3. Poľnohospodárstvo

V roku 2002 sa celkový nedoplatok súm, ktoré mali byť vrátené v súvislosti s nezrovnalosťami v oblasti EPUZF – záručná sekcia, odhadoval na 2,2 miliardy eur podľa údajov oznámených členskými štátmi na základe článkov 3 a 5 nariadenia (EHS) č. 595/91⁸¹. Vo svojom oznámení z decembra 2002⁸², ktoré sa týkalo najmä zlepšenia v oblasti vymáhania pohľadávok, sa Komisia rozhodla vytvoriť „pracovnú skupinu pre vymáhanie pohľadávok“ (Task Force Recouvrement - TFR), skupinu zloženú zo zástupcov OLAF a GR pre poľnohospodárstvo. Úlohou TFR bolo objasniť situáciu ohľadne nedobytnosti pohľadávok a pripraviť rozhodnutia o finančnej zodpovednosti v rámci formálneho konania vo veci vyrovnania účtov v oblasti EPUZF – záručná sekcia. Skupina začala v roku 2003 vykonávať audit v súvislosti s prípadmi súm, ktoré neboli vrátené do r. 1999, a z ktorých každá prevyšovala 500 000 eur. V rámci tejto aktivity, ktorá sa týkala 9 členských štátov, sa zistilo, že celková výška nevrátených súm je 765 miliónov eur⁸³. Koncom roka 2004 vyrovnanie účtov sa mohlo začať aj na GR pre poľnohospodárstvo: zainteresovaným členským štátom boli podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 1663/95 o finančnej zodpovednosti odoslané formálne listy s návrhmi Komisie na finančné korekcie, ktoré treba uskutočniť.

TFR zároveň začala vykonávať audity týkajúce sa asi 3 400 prípadov, ktorých jednotlivé hodnoty nedosahujú 500 000 eur, a ktoré boli oznámené pred rokom 1999 a do dnešného dňa neboli spätne získané (odhadovaná celková finančná strata je asi 200 miliónov eur). Databáza ECR (External Communications Registry), ktorú spravuje OLAF, obsahuje všetky oznámenia odovzdané členskými štátmi na základe článkov 3 a 5 nariadenia (EHS) č. 595/91 o nezrovnalostiach týkajúcich sa záručnej sekcie EPUZF. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto údaje prekontrolovali a doplnili, aby vyplnili elektronický formulár na vlastné vyhodnotenie výsledkov opatrení na vymáhanie a podali návrh na prevzatie nevrátených súm. TFR overí údaje dodané

---

⁷⁸ Výnimku z tohto pravidla oznámilo iba Fínsko: uplatnenie dočasného opatrenia akým je zákaz prevodu alebo zhabanie si nevyžaduje dôkaz o riziku. V zásade stačí uviesť v návrhu, že riziko je dosť pravdepodobné. Žiadosť však musí obsahovať aj opis, ako sa riziko v danom prípade prejavuje.

⁷⁹ Anglicko a Wales.

⁸⁰ Škótsko.

⁸¹ Ú. v. ES L 67, 14.3.1991

⁸² KOM(2002)671 konečné znenie.

⁸³ Táto suma nezahrňuje 32 prípadov, ktoré boli oznámené pred rokom 1999 a prevyšovali 500 000 eur, u ktorých sa zistili nezrovnalosti pri porovnávaní oznámení s výsledkami auditu. Tieto prípady sa budú prednostne riešiť počas roka 2005.

v priebehu roka 2005 a hneď po uskutočnení kontrol a prípadných dodatočných auditov sa môže začať formálne vyrovnanie.

Vďaka práci TFR sa začali lepšie využívať údaje oznamované členskými štátmi. Takýto výsledok zodpovedá snahe o „zlepšenie kvality dostupných údajov o neregulárnych platbách v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky“ v rámci záväzku, ktorý Komisia uviedla vo svojich odpovediach na mimoriadnu správu č. 3/2004 Dvora audítorov⁸⁴.

4.4. Štrukturálne fondy

V oblasti štrukturálnych fondov zabezpečujú vymáhanie súm, ktoré boli vyplatené neoprávnene v dôsledku nezrovnalosti alebo podvodu, členské štáty. Vrátanie týchto súm Komisii sa môže uskutočniť formou zníženia lebo zrušenia finančnej spoluúčasti s možnosťou nového udelenia finančných prostriedkov na iné operácie v prípade, že príslušný program sa ešte neskončil.

Programy spolufinancované štrukturálnymi fondmi sú viacročné a prebiehajú na základe priebežných platieb. K vymáhaniu neoprávnene vyplatených súm môže dôjsť pred uzavretím programu alebo po jeho uzavretí. Pokiaľ ide o programové obdobie 1994 - 1999, najneskorším termínom na predloženie Komisii žiadosti o konečnú platbu bol 31. marec 2003. Počas tohto obdobia Spoločenstvo spolufinancovalo takmer 1 000 programov v hodnote okolo 159 miliárd eur⁸⁵. Schvaľujúce a riadiace útvary Komisie (GR REGIO, EMPL, AGRI, FISH), ktorým pomáha OLAF, zabezpečujú administratívne a finančné monitorovanie s cieľom uzavrieť tieto programy. Monitorovanie sa zakladá najmä na oznámeniach nezrovnalostí zo strany členských štátov na základe nariadenia (ES) č. 1681/94⁸⁶ a evidovaných v databáze ECR (External Communications Registry).

Za uvedené obdobie oznámili členské štáty prípady nezrovnalostí v hodnote 1 370 miliónov eur⁸⁷, ktoré boli udelené ako príspevok Spoločenstva.

Z týchto prípadov sa 5 028 definitívne uzavrelo na úrovni Komisie; zodpovedajúca suma 634,6 milióna eur sa odpočítala pri konečnej platbe. Okrem toho v 2 604 prípadoch týkajúcich sa rovnakého obdobia oznámili členské štáty Komisii, že správne a súdne konania sa ukončili na vnútroštátnej úrovni. Útvary Komisie pripravujú rozhodnutia o zaťažení rozpočtu nenavrátanými sumami.

Nevyriešených zostalo 2 694 prípadov zodpovedajúcich sume 647 miliónov eur, ktorá sa má vymáhať.

---

⁸⁴ Mimoriadna správa č. 3/2004 Spätné získavanie neregulárnych platieb v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky, Ú. v. EÚ C 269, 4.11.2004.

⁸⁵ Ide o viacročné programy. Toto číslo nezahŕňa priame projekty financované v rámci štrukturálnych fondov, ani projekty spolufinancované kohéznym fondom.

⁸⁶ Ú. v. ES L 178, 12.7.1994.

⁸⁷ Situácia podľa údajov obsiahnutých v databáze ECR k 18.4.2005.